

Česká pirátská strana
U Botiče 1390/3
140 00 Praha 4

Datová schránka b2i4r6j

Ředitel odboru autorského práva
Ministerstvo kultury
Maltézské náměstí 1
118 11 Praha 1

Datová schránka 8spaaaur

Odpověď na Váš dopis

ze dne

Naše značka

Praha

RP 5/2013

28. 3. 2013

Podnět k dohledu nad kolektivními správci

Vážený pane řediteli,

při naší činnosti jsme se hodnověrným způsobem dověděli informace o jednání kolektivního správce OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, o. s., kterým se pokusil v rozporu s autorským zákonem vylákat z provozovatele stravovacího zařízení autorskou odměnu za hraní hudby, ačkoliv její autory nezastupoval a autorská odměna již byla autorům řádně vyplacena.

Protože se na nás obrací další lidé, od kterých kolektivní správce OSA, ale také kolektivní správce Intergram, vybírají autorské odměny za nezastupované autory způsobem, který provozovatele uvádí v omyl, žádáme ministerstvo, aby učinilo veškerá potřebná oprávnění správního dozoru podle § 103 zákona č. 121/2001 Sb., autorský zákon (dále jen „AutZ“),

- zejména si vyžádalo od kolektivních správců OSA a Intergram informace o všech případech vybírání autorské odměny za nezastupované autory v případě, kdy měl provozovatel vysílání nebo záznamu licenci od autora nebo jeho smluvního zástupce,
- posoudilo, zda kolektivní správci OSA a Intergram postupují ve věci vybírání poplatků za provozování vysílání díla za jimi nezastupované autory, se kterými má provozovatel smlouvu, v souladu se zákonem, zejména v souladu s povinnostmi zdržet se zásahů do výkonu autorských práv autorem (§ 12 odst. 1 AutZ), v souladu s ustanovením zákona o tom, co není sdělování díla veřejnosti (§ 18 odst. 3 AutZ), nepřekračovat oprávnění kolektivní správy stanovená zákonem, nestanovovat omezení nad rámec zákona (§ 101 odst. 2 AutZ), jednat v obchodním styku poctivě a jednat v souladu s dobrými mravy,
- uložilo kolektivním správcům povinnost k nápravě, nebo pokutu za porušování povinnosti poctivého zastupování autorů ve styku s provozovateli a za neoprávněný zásah do práv autorů, kteří jsou tímto způsobem zbaveni možnosti svá práva vykonávat sami, anebo kolektivnímu správci oprávnění k výkonu kolektivní správy odňalo (§ 99 AutZ).

Žádáme Vás, abyste nás o učiněných opatřeních vyrozuměl. Předkládáme Vám podrobně zpracovaný konkrétní případ výkonu kolektivní správy, který je podle našeho názoru protiprávní, a dokládáme ho potřebnými důkazy.

I. Skutkový stav

Čajovna Shangri-la se nachází na adrese Bělehradská 49, Praha 2. Jejím provozovatelem je Jan Syrovátka, který má živnostenské oprávnění k hostinské činnosti.

Důkaz:

- Výpis z živnostenského rejstříku
- Internetové stránky čajovny Shangri-la <http://www.shangri-la.cz>

Čajovna Shangri-la je vybavena počítačem, který přehrává hudbu, a deseti dalšími reproduktory. Vysílaná hudba zpřijemňuje zákazníkům návštěvu čajovny.

Důkaz:

- Příloha č. 1 ke smlouvě VP_2012_194836 (dříve uzavřená licenční smlouva s OSA v režimu rozšířené kolektivní správy).

Počítač přehrává hudbu z vysílání komerčního internetového rádia <http://Jamendo.com>. Za čajovnu Shangri-la uzavřel s rádiem Jamendo řádnou smlouvu Petr Holec, který byl k jednání ve věci podkresové hudby pověřen majitelem čajovny. Smlouva opravňuje čajovnu k provozování vysílání autorských děl, uměleckých výkonů a jiných předmětů ochrany v prostorách čajovny na uvedené adrese. Za provozování vysílání předmětů ochrany čajovna Shangri-la platí rádiu smluvní odměnu ve výši 55.2 euro za 12 měsíců (včetně daně).

Důkaz:

- Certifikát a licence k užití na období od 8. 10. 2012 do 7. 10. 2013 (v anglickém jazyce)
- Faktura Jamendo SA číslo JAM-WEB-2012-0007300 ze dne 8.10.2012 (v anglickém jazyce)

Licenci k provozování vysílání děl, uměleckých výkonů a zvukových záznamů je Jamendo oprávněno udělovat na základě smluv s autory, výkonnými umělci, výrobci záznamů a dalšími nositeli práv. Jamendo rovněž garantuje, že aspoň 50 % z vybrané částky půjde konkrétnímu autorovi nebo umělci, který hudební skladbu vytvořil.

Důkaz:

- Podrobné podmínky nevýhradní licence k užití podkresové hudby, sp. zn. SALES-WEB-2286404 (v anglickém jazyce)

Počítač, ze kterého je přehrávána hudba je umístěn ve veřejnosti nepřístupných prostorech provozovatele.

Důkaz:

- Fotografie umístění počítače v prostoru pro zaměstnance

II. Předchozí jednání s kolektivním správcem

Ochranný svaz autorský (OSA) je občanské sdružení registrované ministerstvem vnitra dne 22. 1. 1996. OSA má oprávnění k výkonu rozšířené kolektivní správy práv autorů hudebních děl, pokud jde o provozování jejich vysílání podle § 23 autorského zákona.

Důkaz:

- Rozhodnutí ministerstva kultury č.j. 4449/2001 ze dne 28. 2. 2001

OSA se na člena České pirátské strany pana Petra Holka obrátila dopisem ze dne 26. 10. 2012, ve kterém referentka zákaznického centra OSA Bc. Romana Vašáková zaslala návrh licenční smlouvy o veřejném provozování hudebních děl. Součástí návrhu smlouvy je i požadavek OSA na zaplacení částky za období 1. 10. 2012 do 30. 6. 2013 ve výši 4941 Kč bez DPH (5929 Kč s DPH).

Důkaz:

- Dopis OSA ze dne 26. 10. 2012 ve věci návrhu licenční smlouvy o veřejném provozování hudebních děl, sp. zn. VP_2012_194836
- Návrh licenční smlouvy o veřejném provozování, sp. zn. VP_2012_194836.
- Příloha č. 1 ke smlouvě VP_2012_194836 – kalkulace částek podle sazebníku.

Na tuto výzvu Petr Holec reagoval dopisem ze dne 1. 11. 2012 adresovaným OSA. V dopise odmítl platit částku podle bodu III. za období od 8. 10. 2012 a přiložil certifikát o licenci k užití, který vystavilo rádio Jamendo. Uvedl, že použít hudbu výhradně z rádia Jamendo a odmítl návrh na uzavření licenční smlouvy s OSA. Závěrem požádal, aby mu OSA nezasílala žádné další návrhy na uzavření smluv.

Důkazy:

- Dopis Shangri-la občanskému sdružení OSA ze dne 1. 11. 2012
- Podací lístek České pošty ze dne 1. 11. 2012

OSA reagovala dopisem ze dne 22. 11. 2012 zn. VP/ZC/216245/2012/Vaš. V tomto dopise referentka zákaznického centra OSA Bc. Romana Vašáková uvedla, že otázku veřejného užívání hudebních děl prostřednictvím internetového portálu www.jamendo.com konzultovala s právním oddělením OSA. Podle něho při užití děl provozováním jejich vysílání

„platí zásada potenciální recepce, a tedy zásada postavená na skutečnosti, že k povinnosti mít souhlas k užití stačí pouze provozovat zařízení způsobilé k tomuto užití, dle judikatury fungující zařízení, k němuž je doveden signál, nehledě na skutečnost, zda k samotnému užití došlo. Na základě toho lze dovozovat, že i v případě provozovny vybavené PC, které technicky umožňuje příjem rozhlasového vysílání (a tedy mj. i rozhlasových stanic, které běžně hrají kolektivními správci chráněná díla vzniká ze zákona povinnost mít souhlas k užití chráněných děl. [Zvýraznil původní pisatel.]

Z toho vyplývá, že aby nedocházelo k porušování autorského zákona, je nutné mít uzavřenou platnou licenční smlouvu. Ve vašem případě se jedná o licenční smlouvu VP_2012_194836, se stanovenou autorskou odměnou 6732 Kč, z čehož již máte uhrazeno 854 Kč – zbývá tedy uhradit 5928 Kč.“

OSA tedy k internetovému portálu Jamendo uvádí, že licence poskytována přímo od autorů hudby nestačí a že provozovatel musí mít i souhlas OSA. OSA požaduje, aby provozovatel uhradil částku vyšší než 5000 Kč. Stejná tvrzení opakuje OSA ve své tiskové zprávě, podle níž se provozovatelé „vystavují riziku možného právního postihu.“ OSA ve svých veřejně publikovaných sděleních, která jsou určena médiím, uvádí následující:

Jinými slovy, v případě, kdy provozovatel umístí do provozovny přístroj, který umožňuje rozhlasové vysílání, je povinen mít licenční smlouvu s OSA a vypořádat tak práva autorů hudby. Fakt, jestli je přístroj zapnutý, či provozovatel pouští hostům pouze některou stanici, není rozhodující.

Tím ovšem zásadně porušuje § 18 odst. 3 AutZ, podle něhož sdělováním díla veřejnosti není pouhé provozování zařízení umožňujícího nebo zajišťujícího takové sdělování.

Důkazy

- Dopis OSA ze dne 22. 11. 2012 zn. VP/ZC/216245/2012/Vaš.
- Tisková zpráva ze dne 25. 3. 2013 dostupná na webu <http://www.osa.cz/> v nabídce Tiskový servis.

III. Právní posouzení

Tvrzení, že provozovatel restauračního zařízení nesmí na základě platné licenční smlouvy uzavřené přímo s autorem používat jeho autorské dílo jako podkresovou hudbu a že musí povinně uzavřít smlouvu s OSA a zaplatit související poplatek, nemá oporu v právním řádu České republiky. Tato skutečnost vyplývá z platného autorského zákona.

Provozování rozhlasového vysílání díla podle § 23 AutZ je jedním ze způsobů sdělování díla veřejnosti. Sdělováním díla veřejnosti však podle § 18 odst. 3 AutZ není pouhé provozování zařízení umožňujícího nebo zajišťujícího takové sdělování. Narozdíl od koncesionářských poplatků, které se podle § 2 odst. 1 zákona o rozhlasových a televizních poplatcích platí z každého technicky způsobilého zařízení, se autorská odměna za provozování rozhlasového vysílání díla podle autorského zákona platí pouze v případech, kdy k provozování vysílání skutečně dochází (provozovatel zapíná velkou televizi a rádio v provozovně a tím díla sděluje veřejnosti) nebo je možnost provozování určitých děl součástí nabízené služby (např. možnost zapnout si přístroj v hotelovém pokoji, pokud přístroj funguje a k němu doveden signál rádia, které hraje populární hudbu).

Druhý uvedený způsob se nazývá *zásadou potenciální recepce* a věnuje se mu rozhodnutí Soudního dvora EU č. C 306/05. Potenciální recepce byla v daném případě vymezena jako sekundární užití hudebních děl provozováním vysílání, jehož signál je doveden do hotelových pokojů, provozovatel hotelu z této konkurenční výhody těží a uživatelské užití jednotlivých děl neeviduje. Pokud je takovým způsobem signál ubytovaným na hotelovém pokoji zpřístupněn, vyžaduje se licence k provozování děl jejich vysíláním. Zpřístupňování neurčitelného repertoáru hudby na hotelových pokojích je však naprosto odlišný případ od kontrolovaného provozování placené podkresové hudby, neboť návštěvníkům čajovny nejsou zpřístupňována jiná díla, než na která má provozovatel licenci a za jejichž užití zaplatil odměnu. Díla autorů zastupovaných OSA nebo díla autorů bez udělení veřejné licence nejsou zásadně zpřístupňována návštěvníkům čajovny, neboť taková díla rádio Jamendo v repertoáru nemá, bylo by to v rozporu s jeho obchodními podmínkami a vystaveným certifikátem. OSA však ani ostatně netvrdí, že by rádio Jamendo hrálo hudbu jím zastupovaných autorů.

Podle § 12 odst. 1 autorského zákona smí jiná osoba užít autorské dílo bez svolení autora pouze v případech stanovených autorským zákonem. Zákon vyžaduje buď svolení autora nebo zvláštní ustanovení autorského zákona, které užití dovoluje. Pokud má provozovatel svolení přímo od autora nebo jeho zástupce, je užití v souladu s autorským zákonem. Jedinou výjimkou z této zásady je povinná kolektivní správa, ve které autoři nevykonávají svá práva přímo, ale jsou ze zákona povinně zastupováni kolektivním správcem. Právo na provozování díla rozhlasovým vysíláním není povinně kolektivně spravováno (není ve výčtu v § 96 AutZ).

Právo na provozování díla vysíláním naopak patří mezi práva v tzv. rozšířené kolektivní správě. Rozšířená kolektivní správa je jedním z případů, kdy lze dílo užít v souladu s § 12 odst. 1 autorského zákona bez svolení autora. OSA jako kolektivní správce autorů hudebních děl má podle § 101 odst. 9 písm. d) AutZ oprávnění poskytnout licenci k provozování rozhlasového vysílání hudebních děl i pro autory, se kterými nemá smlouvu. Hromadnou smlouvu OSA poskytuje oprávnění k užití všech hudebních děl, k nimž spravuje práva, a zákon v takovém případě stanovuje fikci, že licence byla udělena i na užití děl, jejichž autory OSA nezastupuje (s výjimkou těch, kteří si to vyhradili).

Poplatek OSA je provozovatel povinen platit pouze tehdy, pokud hromadnou smlouvu s OSA podepíše. V takovém případě získá licenci k provozování rozhlasového vysílání všech děl. Pokud však vysílá pouze díla na základě přímé licence od autorů a jiná díla žádným způsobem neužívá, licenci od kolektivního správce mít nemusí. Tvrzení kolektivního správce OSA uvedená v jeho výše citované tiskové zprávě vytvářejí mezi provozovateli značnou nejistotu a Ministerstvo kultury by se k nim mělo vyjádřit.

Cílem České pirátské strany je podporovat svobodné šíření informací včetně hudby. V příloze Vám zasíláme leták, který jsme v souvislosti s touto kauzou pro provozovatele sestavili, aby znali možnosti, jak legálně hrát svobodnou hudbu. Budeme rádi za podnětné připomínky Ministerstva kultury k jeho obsahu.

Závěrem nám dovoluete znovu apelovat na Ministerstvo kultury, aby nepřesouvalo právo na odměnu z provozování vysílání díla mezi povinně kolektivně spravovaná práva, aby autoři nebyli připraveni o smluvní volnost ve jménu monopolu kolektivního správce a aby se problémy vysvětlené v tomto případě nestaly z výjimky pravidlem.

Bc. Jakub Michálek
místopředseda Pirátů

Přílohy

Důkazy podle textu
Informační brožura